

Sygn. akt IV C 588/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie IV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR (del.) Robert Masznicz

Protokolant: sekretarz sądowy Anna Kowalska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 grudnia 2018 r. w Warszawie

sprawy z powództwa

K. N.

przeciwko spółce z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

o zadośćuczynienie, odszkodowanie oraz ustalenie

- 1) oddała powództwo w całości;
- 2) nie obciąża powódki obowiązkiem zwrotu kosztów procesu;
- 3) nakazuje wypłacenie ze Skarbu Państwa z rachunku Sądu Okręgowego w Warszawie na rzecz powódki kwoty 3.136,15 zł (trzy tysiące sto trzydzieści sześć złotych 15/100) z zaliczki wpłaconej dnia 12 stycznia 2018 r. w kwocie 5.500,00 zł (pięć tysięcy pięćset złotych 00/100) przez (...) (zaksięgowana pod pozycją nr (...) – dowód na karcie 391 akt sprawy).

Sygn. akt **IV C 588/14**

UZASADNIENIE WYROKU

Pozwem z dnia 23 czerwca 2014 r. (data nadania w urzędzie pocztowym – k. 58) K. N. (powódka) wniosła o:

- 1) zasądzenie od spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (pozwany):
 - a) tytułem odszkodowania – kwoty 40.869,23 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,
 - b) tytułem zadośćuczynienia – kwoty 50.000,00 zł,
 - c) zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;
- 2) zwolnienie powódki z obowiązku uiszczenia na rzecz pozwanego kosztów opieki lekarskiej u pozwanego w wysokości 253,86 zł miesięcznie i zobowiązanie pozwanego do pokrywania tej kwoty na rzecz powódki we własnym zakresie i na własny koszt pozwanego;

3) ustalenie, że pozwany ponosi odpowiedzialność za dalsze mogące wystąpić w przyszłości skutki wypadku (pозew – k. 2 i n.).

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości (odpowiedź na pozew – k. 73, protokół rozprawy z dnia 13 grudnia 2018 r. – k. 418). Przed zamknięciem rozprawy oświadczył, że nie żąda obciążenia powódki obowiązkiem zwrotu kosztów procesu (protokół rozprawy – k. 419).

Rozpoznając sprawę, **Sąd Okręgowy w Warszawie ustalił następujący stan faktyczny.**

Na podstawie umowy opieki medycznej z dnia 22 czerwca 2009 r. powódka została objęta opieką zdrowotną u pozwanego obejmującą m.in. świadczenia opieki zdrowotnej z zakresu medycyny pracy (bezsporne, potwierdzone umową opieki medycznej wraz z załącznikami – k. 29 i n.).

Na podstawie tamtej umowy powódka korzystała z usług medycznych świadczonych przez pozwanego, w szczególności ze świadczeń opisanych niżej.

Dnia 14 lutego 2012 r. w stosunku do powódki wykonano badanie kręgosłupa L-S lędźwiowego za pomocą rezonansu magnetycznego na podstawie skierowania lekarza specjalisty ortopedii Ł. M..

Powódka korzystała również ze świadczeń wykonywanych przez lekarzy specjalistów neurologów, w tym:

- dnia 19 sierpnia 2013 r. przez lekarza specjalistę neurologa D. S.;
- w dniach 17 czerwca 2010 r., 19 sierpnia 2013 r., 8 listopada 2013 r. i 16 listopada 2013 r. przez lekarza specjalistę ortopedii i traumatologii P. G.;
- w dniach 5 marca 2010 r., 19 marca 2010 r., 20 kwietnia 2010 r., 7 czerwca 2010 r., 8 października 2010 r., 15 lutego 2013 r., 15 marca 2013 r., 26 kwietnia 2013 r., 6 maja 2013 r., 1 lipca 2013 r., 8 lipca 2013 r., 29 lipca 2013 r., 13 września 2013 r., 30 września 2013 r., 4 listopada 2013 r. i 29 stycznia 2014 r. przez specjalistę neurologii dr n. med. D. G.;
- w dniach 6 kwietnia 2010 r., 12 lutego 2012 r. i 17 lutego 2012 r. przez specjalistę neurologii A. N.;
- dnia 17 lutego 2012 r. przez specjalistę medycyny rodzinnej – położnika ginekologa M. G.;
- dnia 19 lutego 2012 r. przez specjalistę chorób wewnętrznych P. K.,
- dnia 23 lipca 2013 r. przez specjalistę chorób wewnętrznych A. G.,
- w dniach 19 sierpnia 2013 r. i 19 listopada 2013 r. przez specjalistę rehabilitacji medycznej I. B..

Przedmiotem świadczeń było w szczególności leczenie obustronnej cieśni nadgarstka oraz zespołu bólowego odcinka szyjnego i lędźwiowego.

W październiku, listopadzie i grudniu 2013 r. powódka korzystała z usług medycznych, świadczonych przez instytucje inne niż pozwany. W ramach tych dodatkowych świadczeń w stosunku do powódki wykonano w szczególności zabiegi operacyjne. W związku z tym dodatkowym leczeniem powódka poniosła koszty, finansowane w szczególności ze środków uzyskanych na podstawie odpowiedniej umowy pożyczki.

(dokumentacja medyczna – k. 19, k. 23 i n., k. 47 i n. oraz k. 88 i n.; dokumenty umowy pożyczki i dokumentacja poniesionych kosztów – k. 25 i n.; opinie biegłych – k. 217 i n., k. 244 i n., k. 302 i n. oraz k. 384 i n.).

Między stronami nie było sporu co do dat wykonywania odpowiednich świadczeń oraz formy tych świadczeń, w szczególności co do diagnoz i zabiegów wykonanych przez specjalistów ze strony pozwanego oraz w instytucjach postronnych, wreszcie co do odpowiednich wydatków poniesionych przez powódkę.

Przebieg leczenia został odpowiednio udokumentowany, a poza tym opisany przez powołanych w sprawie biegłych, w związku z tym niecelowe jest wyszczególnianie przebiegu każdej z wizyt, treści postawionych diagnoz i zastosowanych środków leczniczo-rehabilitacyjnych, gdyż sprowadzałyby się to do przepisania dokumentacji medycznej załączonej do akt sprawy oraz przepisania załączonych do akt sprawy opinii biegłych.

Między stronami nie było również sporu co do tego, że pomimo świadczeń medycznych udzielonych powódce przez pozwanego, stan zdrowia powódki w okresie od zawarcia odpowiedniej umowy do chwili wytoczenia powództwa uległ pogorszeniu (progresja zmian zwyrodnieniowych), a powódka nie odniosła spodziewanych korzyści z leczenia przez pozwanego, w szczególności w zakresie dolegliwości neurologicznych, ze skutkami ograniczeń sprawnościowych i silnego bólu, co odbiło się niekorzystanie na stanie spraw osobistych, zawodowych i majątkowych powódki.

Istota sporu między stronami sprowadzała się do oceny, czy przy występujących u powódki dolegliwościach, prawidłowym był sposób ich diagnozowania przez specjalistów pozwanego oraz czy prawidłowymi były środki lecznicze i rehabilitacyjne zastosowane przez specjalistów pozwanego.

Na podstawie każdej z opinii biegłych, dopuszczonych w sprawie, uzasadnione jest stwierdzenie, że:

- świadczenia medyczne względem powódki były wykonane prawidłowo, tj. według standardów wiedzy i sztuki medycznej, jak również, że nie popełniono błędu w tym zakresie (opinia biegłego T. K. – k. 219, k. 246, k. 302 i n.);
- cały proces diagnostyczno-leczniczy przeprowadzony przez pozwanego w okresie od 2009 r. do 2013 r. nie budzi merytorycznych zastrzeżeń i należy ten proces ocenić jako prawidłowy (opinia biegłego G. K. – k. 386).

W żadnej z opinii nie stwierdzono, aby którykolwiek ze specjalistów wykonujących świadczenia ze strony pozwanego dopuścił się błędu w sztuce medycznej (opinie biegłego T. K. – k. 217 i n., k. 244 i n., k. 302 i n. oraz opinia biegłego G. K. – k. 384 i n.).

Sąd Okręgowy ustalił stan faktyczny, przedstawiony powyżej w zakresie odpowiednim do rozstrzygnięcia sprawy, na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, na które złożyły się złożone w sprawie dokumenty oraz opinie powołanych w sprawie biegłych, wreszcie zeznanie samej powódki. Na tej podstawie Sąd Okręgowy poczynił ustalenia zgodnie z art. 245 i 278 oraz art. 299 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (k.p.c.), uwzględniając okoliczności bezsporne między stronami zgodnie z art. 229 oraz 230 k.p.c. Zeznania powódki zostały uznane za wiarygodne przedstawienie doświadczonych przez powódkę dolegliwości oraz następstw pogarszania stanu zdrowia (progresja zwyrodnieniowa), jednakże nie były miarodajne do oceny prawidłowości odpowiedniego procesu według standardów współczesnej wiedzy i sztuki medycznej, gdyż taka ocena wymaga wiadomości specjalnych.

Na rozprawie w dniu 13 grudnia 2018 r. powódka cofnęła wniosek o przesłuchanie P. L. w charakterze świadka (protokół rozprawy – k. 418), w związku z tym materiał dowodowy nie wymagał uzupełnienia.

Rozpoznając sprawę, **Sąd Okręgowy w Warszawie zważył, co następuje.**

Powództwo podlega oddaleniu w całości, gdyż powódka nie udowodniła, aby odpowiedni proces leczniczy był nieprawidłowy według współczesnych standardów wiedzy i sztuki medycznej, w szczególności, aby którykolwiek z odpowiednich specjalistów dopuścił się błędu w tym zakresie.

Powódka nie podlega obciążeniu obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego, gdyż pozwany odstąpił od dochodzenia zasądzenia od powódki takiego zwrotu.

Zwróceniu na rzecz powódki ze Skarbu Państwa z rachunku Sądu Okręgowego podlega niewykorzystana część zaliczki pobrana na koszty postępowania dowodowego w sprawie.

Podstawę prawną takiego rozstrzygnięcia stanowią w szczególności przepisy art. 6 w związku z art. 430 k.c. w związku z art. 444 i art. 445 § 1 oraz w związku z art. 474 w związku z art. 487 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (k.c.), a także art. 189 k.p.c.

Instytucję zadośćuczynienia w systemie prawa cywilnego cechują szczególne zasady. Po pierwsze, właściwy sąd może przyznać poszkodowanemu zadośćuczynienie pieniężne jedynie w wypadkach wyraźnie w ustawie przewidzianych, jako swoiste wynagrodzenie krzywdy wyrządzonej czynem niedozwolonym. Po drugie, nawet w takich wypadkach, przyznanie zadośćuczynienia jest możliwe, ale nie konieczne. Rozstrzygnięcie w tym zakresie zależy od uznania właściwego sądu, który w ramach tzw. władzy dyskrecyjnej może zadośćuczynienia nie przyznawać wcale lub może je przyznać; w tym drugim wypadku określenie odpowiedniej wysokości świadczenia także należy wyłącznie do właściwego sądu, który przyznaje sumę według własnego uznania, uwzględniając okoliczności sprawy (tak w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27 sierpnia 1969 r., I PR 224/60, OSNCP 1970 nr 6, poz. 111).

W praktyce orzecniczej oraz w nauce prawa cywilnego powszechnie przyjmuje się, że celem zadośćuczynienia jest całościowe wynagrodzenie krzywdy przez przyznanie sumy pieniężnej, która ma pomóc w przezwycięzeniu przykrych doznań i wspierać realizację tych celów pokrzywdzonego, które zostały udaremnione przez negatywne doświadczenia. Podstawowym kryterium określającym rozmiar należnego zadośćuczynienia jest rozmiar doznanej krzywdy tj. rodzaj, charakter, długotrwałość cierpień fizycznych, ich intensywność i nieodwracalność ich skutków. Ocenie podlegają również cierpienia psychiczne związane zarówno z ich przebiegiem, jak i w razie ich nieodwracalności ze skutkami, jakie wywołują w sferze życia prywatnego i zawodowego. Rozgraniczać należy te sytuacje, w których doznane urazy zostały wyleczone i nie będą miały dalszych skutków i wpływu na życie poszkodowanego w przyszłości od tych, w których urazy będą powodowały dalsze cierpienia i krzywdę oraz będą rzutowały na poziom życia i jego jakość (tak w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2015 r. IV CSK 624/14).

Celem odszkodowania żądanego zgodnie art. 444 § 1 w zw. z art. 361 k.c. jest restytucja stanu istniejącego przed wypadkiem, a jeśli jego przywrócenie nie jest możliwe, zastąpienie stanu dawnego stanem, w którym poszkodowanemu zostaną zapewnione warunki życiowe zbliżone do tych, jakie miał przed wyrządzeniem mu uszczerbku.

Zgodnie z art. 189 k.p.c., powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Interes prawny występuje wtedy, gdy istnieje niepewność stanu prawnego lub prawa, gdy określona sytuacja zagraża naruszeniem uprawnień powoda bądź też stwarza wątpliwość co do ich istnienia, czy realnej możliwości realizacji. O prawnym charakterze interesu, czyli o potrzebie wszczęcia postępowania sądowego i uzyskania orzeczenia oznaczonej treści, decyduje potrzeba ochrony sfery prawnej powoda. Wynik tego postępowania powinien doprowadzić do usunięcia wątpliwości i zapewnienia powodowi ochrony albo definitywnego zakończenia istniejącego sporu, ewentualnie zapobiegnięcia niebezpieczeństwu zaistnienia takiego sporu w przyszłości. Potrzebę ochrony prawnej determinuje niekiedy również określona sytuacja prawna, w jakiej znajduje się powód, zmierzający do jej prawnego wyjaśnienia. Jeżeli powództwo o ustalenie istnienia prawa lub stosunku prawnego jest jedynym możliwym środkiem jego ochrony, powód ma interes prawny w żądaniu ustalenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2016 r., III CSK 82/15).

Warunkiem uwzględnienia powództwa w jakimkolwiek zakresie było ustalenie, że odpowiedni proces leczniczy był w jakimkolwiek zakresie nieprawidłowy według współczesnych standardów wiedzy i sztuki medycznej, w szczególności, że którykolwiek z odpowiednich specjalistów dopuścił się błędu w tym zakresie. Dopiero takie ustalenie uzasadniałoby nakazanie pozwanemu żądanych świadczeń pieniężnych lub niepieniężnych, odpowiednio do rozmiaru szkody (uszczerbek majątkowy lub utracone korzyści) i krzywdy, z uwzględnieniem zasad słuszności.

Zgodnie z art. 6 k.c., dowód co do odpowiednich nieprawidłowości w zachowaniu pozwanego obciążał oczywiście powódkę.

Sam fakt bezspornego i potwierdzonego w opiniach biegłych pogorszenia stanu zdrowia (progresja zwyrodnieniowa) powódki w okresie od 2009 do 2013 r. jest niewystarczający, aby według art. 231 k.p.c. usprawiedliwić domniemanie faktyczne, że był on wynikiem nieprawidłowości w zachowaniu pozwanego.

Badane zagadnienie, związane ze złożonymi procesami funkcjonowania organizmu ludzkiego oraz uwarunkowaniami procesów zwyrodnieniowych, wymaga wiadomości specjalnych w rozumieniu art. 278 § 1 k.p.c.

Żadna z czterech opinii sporządzonych w sprawie nie daje podstaw do ustalenia, aby odpowiedni proces leczniczy był w jakimkolwiek zakresie nieprawidłowy według współczesnych standardów wiedzy i sztuki medycznej, w szczególności, aby którykolwiek z odpowiednich specjalistów dopuścił się błędu w tym zakresie.

Biegły dr n. med. T. K. stwierdził w szczególności, że „nie ma mowy o dopuszczeniu się błędu w sztuce lekarskiej – powódka leczona była zgodnie z przyjętymi standardami” (opinia biegłego - k. 219). Po zapoznaniu się z zastrzeżeniami względem tej opinii, ponownie stwierdził, że „leczenie było prowadzone w sposób prawidłowy” (opinia uzupełniająca – k. 246). Takie wnioski ten sam biegły potwierdził w kolejnej opinii uzupełniającej (opinia – k. 302 i n.).

Biegły dr n. med. G. K. stwierdził, że „proces diagnostyczno-leczniczy przeprowadzony pomiędzy 2009-2013 (...) nie budzi zastrzeżeń” oraz że „cały proces należy ocenić jako prawidłowy” (opinia biegłego – k. 396). Odnosząc się do szczegółowych zagadnień i pytań powódki, stwierdził w szczególności, że „w tym określonym przypadku istnieją zasadne wątpliwości, czy wcześniejsze wykonanie badania MR przyspieszyłoby proces leczenia powódki” (opinia - k. 396).

W takim stanie dowodów, nieusprawiedliwione byłoby poczynienie przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych sprzecznych z wnioskami biegłych, w związku z tym oczywistym naruszeniem zasad oceny dowodów, określonych w art. 233 § 1 k.p.c., byłoby żądane przez powódkę przypisanie pozwanemu nieprawidłowego postępowania ze skutkiem odpowiedzialności majątkowej względem pozwanej stanowiłoby

Dlatego Sąd Okręgowy oddalił powództwo w całości.

Zgodnie z art. 108 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy rozstrzygnął w wyroku o kosztach postępowania orzekając, że powódka nie ma obowiązku zwrotu pozwanemu kosztów procesu, gdyż przed zamknięciem rozprawy pozwany oświadczył, że nie żąda zasądzenia od powódki kosztów procesu. W takim stanie, pomimo oddalenia powództwa w całości, nie zaszyły przewidziane art. 98 k.p.c. podstawy do obciążania powódki zwrotem kosztów, w szczególności przy cofnięciu przez pozwanego odpowiedniego żądania, przewidzianego w art. 109 § 1 zdanie pierwsze k.p.c.

Na podstawie art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd Okręgowy nakazał zwrócenie ze Skarbu Państwa z rachunku Sądu Okręgowego na rzecz powódki kwoty 3.136,15 zł. Kwota ta stanowi różnicę pomiędzy wpłaconą przez powódkę zaliczką w sumie 5.500 zł na koszty postępowania dowodowego zgodnie z postanowieniem z dnia 22 grudnia 2017 r. (k. 384 i k. 391), a faktycznymi wydatkami poniesionymi w tym zakresie w sumie 2363,85 zł. Na taką sumę wydatków złożyły się:

- kwota 8,84 zł, wydatkowana tymczasowo ze Skarbu Państwa z rachunku Sądu Okręgowego zgodnie z postanowieniem z dnia 1 lipca 2015 r. (postanowienie – k. 251);
- kwota 495,44 zł, wydatkowana tymczasowo ze Skarbu Państwa z rachunku Sądu Okręgowego zgodnie z postanowieniem z dnia 1 lutego 2016 r., sprostowanym dnia 2 marca 2016 r. (postanowienia – k. 309 i k. 319);
- kwota 1.859,57 zł, wydatkowana z uiszczonej zaliczki, zgodnie z postanowieniem z dnia 31 października 2018 r. (postanowienie – k. 409).

Z tych wszystkich przyczyn oraz na podstawie przytoczonych przepisów prawa Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)